

Natuurtoets plangebied Lage Valkseweg 137-139, Lunteren

Colofon

Titel	Natuurtoets plangebied Lage Valkseweg 137-139, Lunteren
Projectnummer	I2302
Opdrachtgever	Buro voor Bouwkunde - Agrarisch Postbus 2 3925 ZG Scherpenzeel
Datum	8 februari 2012
Status rapport	Definitief / Eindversie
Bestand	I2302 - eindversie.wpd
Opdrachtnemer	De Groene Ruimte BV Postbus 400 6700 AK Wageningen tel. 0317-423969 fax 0317-418758 dgr@dgr.nl www.dgr.nl
Handtekening voor akkoord directie	Naam : ir. P.A.F.M. Reijbroek Handtekening:
Auteursrecht	De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).
Aansprakelijkheid	Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

INHOUD

1. INLEIDING	3
2. WERKWIJZE EN UITVOERING	5
3. BESCHRIJVING PLANGEBIED EN INGREEP	7
4. RESULTATEN FLORA- EN FAUNAWET	9
4.1. Waarnemingen	9
4.2. Conclusies	12
5. RESULTATEN NATUURBESCHERMINGSWET	15
6. RESULTATEN ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR	17
BRONNEN	19

BIJLAGEN

- Bijlage 1. Samenvatting verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet (FF-wet)
- Bijlage 2. Effect ingreep (externe werking) op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied 'Veluwe' (NB-wet)
- Bijlage 3. Effect ingreep op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

I. INLEIDING

In opdracht van Buro voor Bouwkunde te Scherpenzeel heeft De Groene Ruimte BV in januari 2012 een ecologische quickscan ingevolge de Flora- en faunawet (FF-wet), Natuurbeschermingswet (NB-wet) en Ecologische Hoofdstructuur (EHS) uitgevoerd voor het plangebied Lage Valkseweg 137-139 te Lunteren.

Het plangebied betreft een gebied met twee woonhuizen en een groot aantal stallen en schuren. Het plangebied ligt 800 meter ten noordwesten van de bebouwde kom van De Valk. Het onderzoeksgebied (= plangebied) is naar schatting 2,5 ha groot.

De ingreep betreft het slopen van de nertsstallen en de nieuwbouw van vier grote nertsstallen. De ingreep is in het kader van de FF-wet aan te duiden als een 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

In deze rapportage zijn de resultaten verwoord van het onderzoek naar de beschermde natuurwaarden in het plangebied. In het kader van het onderzoek zijn een beknopt bronnenonderzoek en een veldonderzoek uitgevoerd. Van het plangebied is een situatiebeschrijving opgenomen.

Per soortengroep zijn de aangetroffen en de zeer waarschijnlijk aanwezige, beschermde soorten (FF-wet) aangegeven. Ook is aangegeven of deze soorten door de ingreep ter plaatse worden verstoord en voor welke soorten derhalve een ontheffing in het kader van de FF-wet is vereist of maatregelen moeten worden genomen om de functionaliteit van het gebied te waarborgen. Daarnaast is de voorgenomen ingreep getoetst aan de vereisten vanuit de NB-wet en is getoetst of de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet worden aangetast door de ingreep.

Er heeft geen andere toetsing plaatsgevonden dan aan de vereisten vanuit de FF-wet, NB-wet en EHS. De eventuele verandering in uitstoot van stikstof is bij deze toetsing niet meegenomen.

2. WERKWIJZE EN UITVOERING

Ter voorbereiding op het veldbezoek is voor het plangebied een aantal bronnen (internetsites, verspreidingsatlassen en andere relevante bronnen) geraadpleegd, om een indruk te krijgen van de mogelijke natuurwaarden van (de omgeving van) het plangebied.

Het veldonderzoek heeft plaatsgevonden op 31 januari 2012 tussen 12.30u en 14.00u. Het was een zonnige dag, de windkracht was 2 Beaufort en de temperatuur was ca. -3 °C. Het veldbezoek is uitgevoerd door een ervaren veldecoloog van De Groene Ruimte¹⁾. Daarbij zijn alle (sporen van) beschermde soorten genoteerd. Er is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten²⁾. Ook andere bijzondere waarnemingen zijn genoteerd en er zijn foto's gemaakt.

Er is gericht gezocht naar (sporen van) beschermde soorten, maar er zijn geen gerichte inventarisaties (met vallen of dergelijke) naar bepaalde soorten(groepen) uitgevoerd.

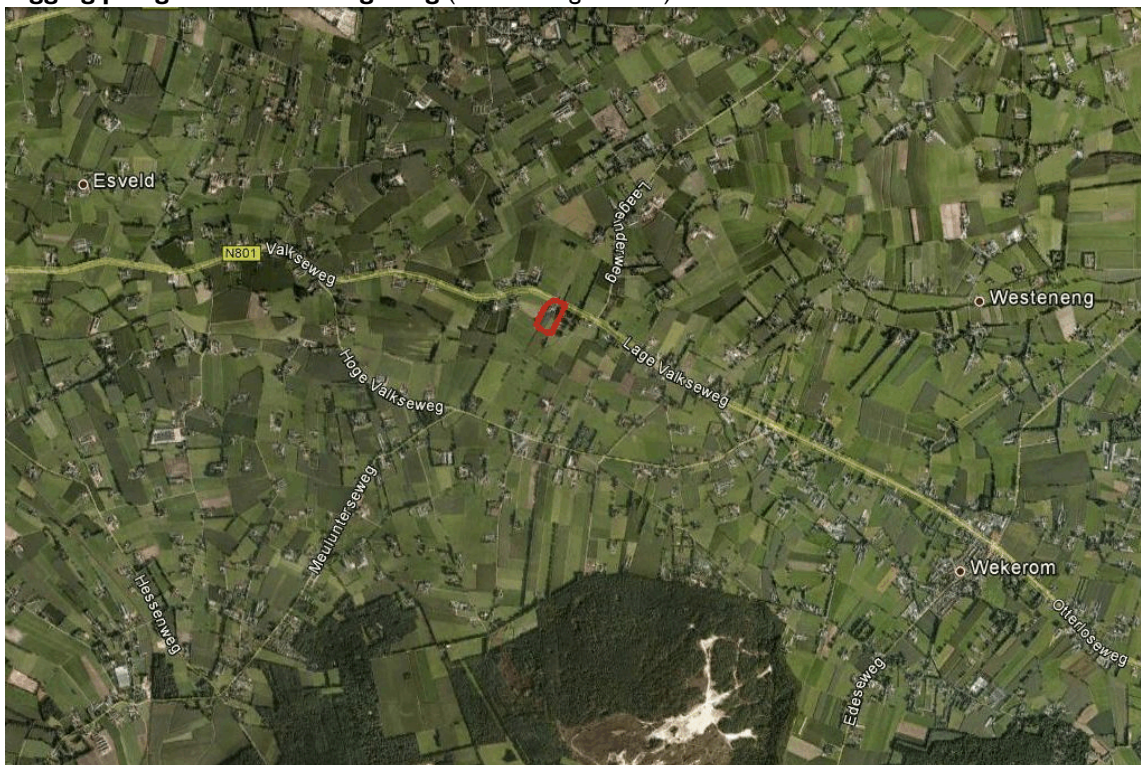
In de rapportage zijn ter illustratie en toelichting enkele foto's³⁾ opgenomen, opdat een zo compleet mogelijk (ecologisch) beeld wordt verkregen van het plangebied. Uiteraard zijn de wettelijk beschermde soorten apart vermeld en is aangegeven welke consequenties dit heeft voor de verdere procedure.

¹⁾ Mw. J. Snellenberg, MSc.

²⁾ De meeste planten- en diersoorten zijn niet jaarrond vindbaar in het veld. Door het plangebied ook op mogelijke geschiktheid voor beschermde soorten te beoordelen, wordt een beeld verkregen van de mogelijkheid of waarschijnlijkheid dat deze soorten voorkomen. Om een maximale zekerheid over het al dan niet voorkomen te verkrijgen zijn in het algemeen gerichte inventarisaties in de daarvoor geschikte seizoenen noodzakelijk.

³⁾ Alle in deze rapportage opgenomen foto's zijn gemaakt tijdens het veldbezoek, tenzij anders is aangegeven.

Ligging plangebied in z'n omgeving (bron: Google Earth)

Plangebied (bron: Google Earth)

3. BESCHRIJVING PLANGEBIED EN INGREEP

Ligging en omgeving

Het plangebied ligt circa 5,5 kilometer ten noordoosten van de bebouwde kom van Lunteren en circa 800 meter ten noordwesten van de bebouwde kom van De Valk. Het plangebied ligt circa 2 kilometer ten noorden van het Natura 2000-gebied 'Veluwe'. Dit gebied maakt ook deel uit van de Ecologische hoofdstructuur.

Het plangebied wordt omringd door agrarische bedrijven en agrarisch grasland. Ten zuiden van het plangebied, op 150 meter, loopt een kleine beek. Het plangebied wordt aan de noordzijde begrensd door de provinciale weg Lage Valkseweg (N801). Aan de andere zijden van het plangebied liggen afwateringssloten.

Bomenrij in het noordwesten van het plangebied

Takkenhoop in het westen van het plangebied

Het plangebied

Het plangebied bestaat uit meerdere stallen en schuren en twee woonhuizen. In het oosten en westen van het plangebied staat een bomenrij. Voor beide woonhuizen ligt een tuin. Het aanwezige grasland betreft agrarisch grasland. In het westen van het terrein liggen een materiaalopslag en twee grote takkenhopen. De bebouwing die op de kaart (blz. 8) is aangegeven met een x, is ten tijde van het veldbezoek niet meer aanwezig.

De volgende bebouwing valt te onderscheiden.

- Het noordelijke woonhuis (nr. 139) heeft een voortuin met veel struiken. Het heeft een dak met dakpannen en bakstenen muren zonder open stootvoegen.
- Het oostelijke woonhuis (nr. 137) heeft een voortuin met een kort gemaaid gazon met enkele gesnoeide buxusstruiken. Het heeft een dak met dakpannen en bakstenen muren zonder open stootvoegen.
- Een oude stal (1) met een geïsoleerd dakpannen dak en bakstenen muren. Een aantal nokpannen zijn verdwenen. Er is geen spouw aanwezig. De stal wordt gebruikt als hondenverblijf.
- Een houten stal (2) met een niet geïsoleerd golfplaten dak.
- Een schuur (3) met golfplaten muren met een afgedicht golfplaten dak. Deze schuur is in gebruik als kantine en garage.

- Een oude varkensstal (4) met bakstenen muren en een geïsoleerd golfplaten dak. Deze schuur is in gebruik als opslag.
- Op het zuidwestelijk deel van het terrein staan nertsenstallen (5). Deze bestaan uit golfplaten afdaken met kooien van gaas eronder. Aan de noordoostkant van de stallen staan enkele golfplaten opslagschuurtjes (6).

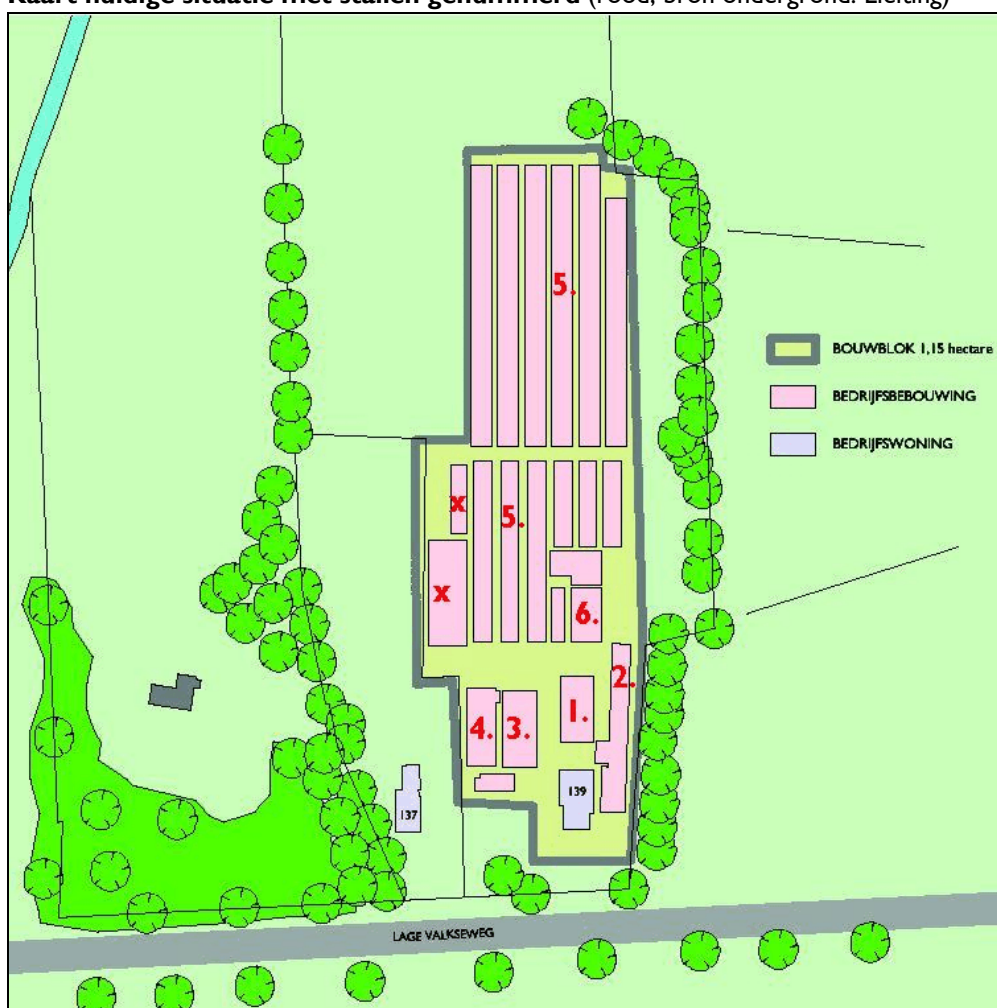
Nertsenstallen

De ingreep

De ingreep betreft de sloop van de nertsenstallen en de golfplaten opslagschuurtjes. De stallen in het noordoosten van het plangebied en beide woonhuizen blijven behouden. De bomenrijen zullen niet worden gesnoeid of gekapt. Er volgt nieuwbouw van een viertal grote nertsenstallen.

Kaart huidige situatie met stallen genummerd (rood; bron ondergrond: Liefting)

4. RESULTATEN FLORA- EN FAUNAWET

4.1. Waarnemingen

Flora

Aandachtspunten Flora- en faunawet				
Plantensoort	tabel 2	tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
< geen >				

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten of Rode-Lijstsoorten aangetroffen; gezien de huidige inrichting en het recente gebruik van het terrein worden deze ook niet verwacht.

Conclusie flora

Door de ingreep worden geen streng beschermde⁴⁾ plantensoorten verstoord.

Zoogdieren

Aandachtspunten Flora- en faunawet				
Soort of soortengroep	tabel 2	tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
< geen >				

Vleermuizen

Alle bebouwing is onderzocht op plekken die door vleermuizen gebruikt zouden kunnen worden als winter- of zomerverblijf. Tevens is gekeken naar openingen die toegang kunnen geven tot de spouwruimten van muren en de aanwezigheid van toegankelijke isolatieruimten (bijvoorbeeld tussen dak en dakbeschoot).

Tijdens het veldbezoek zijn geen mogelijkheden voor vleermuizen aangetroffen in de te slopen bebouwing. Wel zijn er mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in de bakstenen stallen in het noordwesten van het plangebied en in beide woonhuizen. Deze zullen door de ingreep niet worden verstoord.

⁴⁾ Met streng beschermde soorten wordt bedoeld: soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3 van de AMvB art. 75 FF-wet.

De beek op 150 meter ten zuiden van het plangebied wordt mogelijk door vleermuizen gebruikt als vliegroute. De zuidelijke bommenrij sluit op deze beek aan en wordt mogelijk ook als vliegroute gebruikt door vleermuizen, maar dit betreft geen essentiële vliegroute. Door de ingreep vindt geen verstoring van vleermuizen plaats.

Overige streng beschermde zoogdiersoorten

Andere streng beschermde zoogdiersoorten zijn niet aangetroffen en worden, gezien de biotopen in het plangebied, ook niet verwacht. Steenmarter komt wel in de omgeving voor, maar wordt niet in het plangebied verwacht door de aanwezigheid van de nertsen.

Licht beschermde zoogdiersoorten

Er zijn hopen van licht beschermde Mol aangetroffen. Daarnaast worden Egel, Bosmuis, Huis-spitsmuis en Gewone bosspitsmuis verwacht. Vaste verblijfplaatsen van Egel worden verwacht in de takkenhopen in het noordwesten van het plangebied.

Conclusie zoogdieren

Door de ingreep worden geen streng beschermde zoogdieren verstoord. De genoemde licht beschermde soorten staan vermeld op tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet; hiervoor geldt een automatische vrijstelling bij onder andere 'ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen'.

Amfibieën, reptielen en vissen

Aandachtspunten Flora- en faunawet				
Soort of soortengroep	tabel 2	tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
< geen >				

Amfibieën

Het plangebied bevat geen elementen die van belang zijn voor streng beschermde amfibiesoorten. Wel kunnen licht beschermde soorten als Gewone pad en Bruine kikker voorkomen.

Reptielen

Het plangebied is ongeschikt voor reptielen.

Vissen

Door het ontbreken van open water komen geen vissen voor in het plangebied.

Conclusie amfibieën, reptielen en vissen

Door de ingreep worden geen streng beschermde amfibieën, reptielen of vissen verstoord. De (mogelijk) aanwezige soorten staan vermeld op tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet; voor de soorten van tabel I geldt een automatische vrijstelling bij onder andere 'ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen'.

Vogels

Aandachtspunten Flora- en faunawet	
Soort	Opmerkingen
< geen >	
De ingreep is alleen toegestaan: • indien zich geen broedgevallen voordoen (kort vóór de ingreep controle hierop uit (laten) voeren); • indien geen jaarrond beschermde verblijfplaatsen worden verstoord. Zo mogelijk vindt de ingreep plaats buiten het broedseizoen (globale indicatie: september - januari)	

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels kunnen zich zowel in bebouwing (bijvoorbeeld onder pannen of achter gevelbetimmering) als in bomen (nesten of holtes) bevinden. Alle bebouwing en de aanwezige groenvoorzieningen in het plangebied zijn onderzocht op de mogelijke aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen.

Tijdens het veldbezoek zijn tussen de nertsenstallen erg veel vogels aangetroffen, zoals Huismus en Spreeuw; waarschijnlijk foerageren de dieren hier. Het betreft, gezien de omgeving, geen essentieel foerageergebied. Op het dak van het hondenverblijf zijn tijdens

het veldbezoek circa 10 Huismussen waargenomen. Waarschijnlijk bevinden zich minimaal 5 jaarrond beschermde nesten van Huismus in het dak. Deze schuur blijft behouden en de ingreep vindt op een dusdanige afstand plaats, dat er door de ingreep geen verstoring van de Huismussen zal plaatsvinden. Ook zijn er sporen van Huismusnesten gevonden in het noordelijke woonhuis (nr. 139). Het woonhuis blijft eveneens behouden, waardoor ook hier de ingreep geen verstoring van Huismussen tot gevolg heeft.

In de twee takkenhopen zijn veel vogels waargenomen, zoals Huismus en Merel. De takkenhopen bieden broedgelegenheid aan struweelbroeders, zoals Merel. Indien de takkenhopen in het broedseizoen worden verwijderd, is het aannemelijk dat broedgevallen zullen worden verstoord.

Mussen op dak hondenverblijf

Conclusie vogels

Door de ingreep vindt geen verstoring plaats van nesten, die jaarrond zijn beschermd. Waarschijnlijk zullen in het broedseizoen struweelbroeders, zoals Merel, in de takkenhopen broeden. Alle broedgevallen zijn wettelijk beschermd en mogen niet worden verstoord. Indien wordt voldaan aan de condities zoals aangegeven in bovenstaande tabel, wordt een ontheffing voor het verstoren van vogels niet nodig geacht.

Insecten en andere ongewervelden

Aandachtspunten Flora- en faunawet				
Soort of soortengroep	tabel 2	tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
< geen >				

Gezien de inrichting van het terrein kan een aantal algemene dagvlinders worden verwacht. Er is geen geschikt biotoop aanwezig voor streng beschermde soorten.

Conclusie insecten en andere ongewervelden

Uit deze soortengroepen worden geen beschermde soorten verstoord door de geplande ingreep.

4.2. Conclusies en adviezen

- Door de ingreep worden geen streng beschermde soorten⁵⁾ verstoord.
- Voor de licht beschermde soorten van tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet geldt een automatische vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen.
- In het algemeen geldt dat de werkzaamheden ruim buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden; indien werkzaamheden binnen of rond het broedseizoen worden uitgevoerd, dient te worden vastgesteld dat er geen enkel broedgeval kan worden verstoord. Mogelijk komen nesten voor van onder andere Merel. Versturende activiteiten mogen pas plaatsvinden nadat broedgevallen op natuurlijke wijze zijn geëindigd (en de jonge vogels definitief zijn uitgevlogen) en voordat zich nieuwe broedgevallen voordoen.
- Voor alle soorten (beschermd en niet beschermd) geldt de algemene zorgplicht. Deze houdt in dat de werkzaamheden op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat planten en dieren zo min mogelijk worden verstoord. Vooral het verwijderen van de takkenhopen dient voorzichtig en kleinschalig te gebeuren, zodat eventueel aanwezige dieren de tijd hebben om weg te vluchten.
- In z'n algemeenheid dienen de versturende werkzaamheden zo beperkt mogelijk te zijn (algemene zorgplicht). In elk geval dient de verstoring beperkt te blijven tot het (netto)

⁵⁾ Met streng beschermde soorten wordt bedoeld: soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3 van de AMvB art. 75 FF-wet.

plangebied. Ook materialenopslag, bouwketen etc. dienen zo mogelijk binnen de begrenzing van het plangebied een plaats te krijgen en mogen in elk geval geen verstorend effect hebben buiten het plangebied.

- Ook dient, vanuit de zorgplicht, de periode van uitvoering zo gekozen te worden, dat dieren zo min mogelijk worden verstoord. Aanwezige dieren (algemene soorten, en soorten zonder bijzondere beschermingsstatus) worden weggevangen of op een onschadelijke wijze verdreven naar een geschikt biotoop.
- Bij de werkzaamheden is het van belang de bestaande, te handhaven landschapselementen als grasland, houtopstanden en watergangen niet aan te tasten.

Consequenties aanwezigheid beschermde soorten (FF-wet) bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen

algemeen	Voor het verstoren van alle soorten geldt de algemene zorgplicht.
tabel 1	Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een automatische vrijstelling.
tabel 2	Voor het verstoren van soorten van tabel 2 is een ontheffing inzake de FF-wet vereist, tenzij aantoonbaar wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde en voor de situatie passende gedragscode, of de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen wordt gewaarborgd.
tabel 3	Voor het verstoren van soorten van tabel 3 is een ontheffing inzake de FF-wet vereist, tenzij de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt gewaarborgd. Voor Habitatrichtlijnsoorten geldt dat de ontheffing moet worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn.
vogels	Voor het verstoren van vogels is een ontheffing inzake de FF-wet vereist, tenzij de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt gewaarborgd. Voor vogels geldt dat de ontheffing moet worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

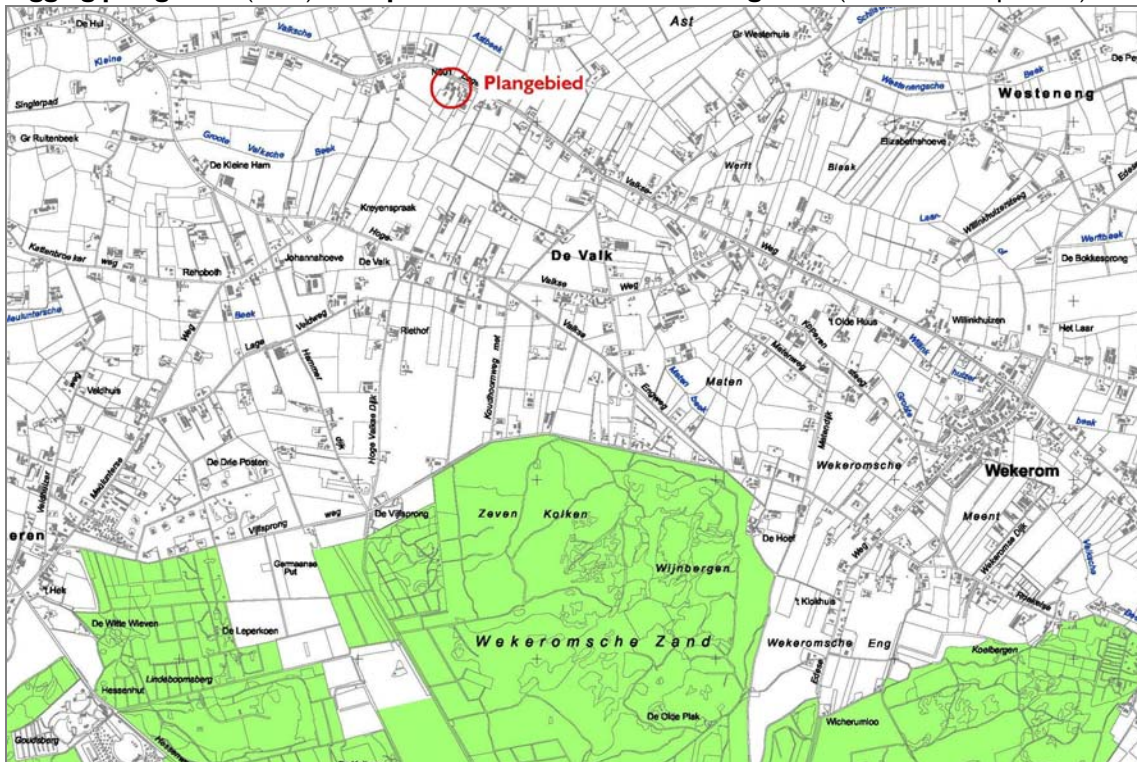
5. RESULTATEN NATUURBESCHERMINGSWET

Het plangebied is gelegen op 2 kilometer ten noorden van het Natura 2000-gebied 'Veluwe'. Het Natura 2000-gebied 'Veluwe' is aangewezen voor de 10 vogelsoorten, 7 andere soorten en 17 habitattypen. In bijlage 2 is voor elk van de beschermde waarden een toelichting opgenomen en is de doelstelling aangegeven. In de laatste kolom is aangegeven welke invloed van de ingreep uitgaat op de betreffende soort of habitat.

Voor geen van de soorten en habitattypen waarvoor in het kader van Natura 2000-gebied 'Veluwe' instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd, zijn negatieve effecten te verwachten bij de ingreep⁶. Hierbij is geen rekening gehouden met de mogelijke verandering in uitstoot van stikstof.

- Het plangebied is gelegen buiten het Natura 2000-gebied. Door de aard en de schaal van de ingreep zal de sloop en nieuwbouw geen invloed hebben op de in het gebied aanwezige habitattypen.
- De ingreep heeft, mede gezien de afstand en schaal, geen invloed op het (leefgebied van) de soorten in het Natura 2000-gebied. Er worden geen effecten verwacht van de ingreep op de instandhoudingsdoelen voor de soorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen.

Ligging plangebied (rood) ten opzichte van het Natura 2000-gebied (bron: Ontwerpbesluit)

⁶) Voorliggende rapportage kan ter beoordeling worden voorgelegd aan het bevoegd gezag (de provincie Gelderland).

6. RESULTATEN ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Voor gebieden in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen de 'nee, tenzij'-benadering. Dit betekent dat nieuwe plannen, projecten of handelingen binnen gebieden begrensd door de EHS niet zijn toegestaan als deze de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS significant negatief aantasten. Hierop zijn twee uitzonderingen, namelijk voor individuele ingrepen en voor combinaties van projecten (zie kader).

'Nee, tenzij'- benadering EHS:

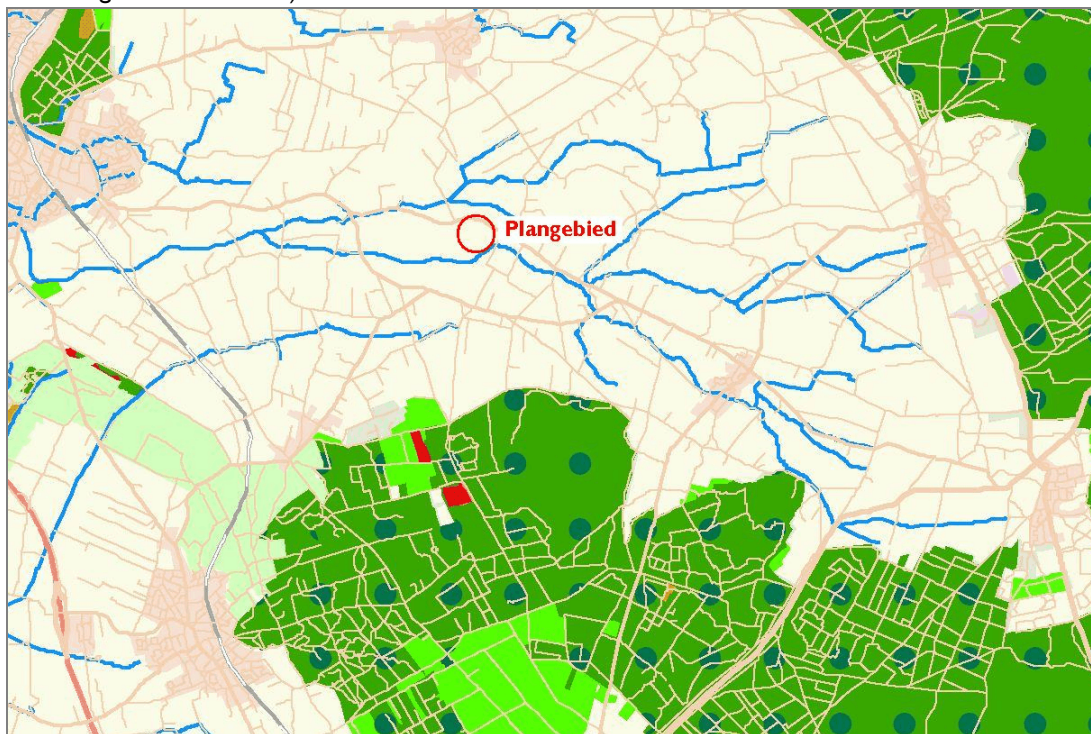
- *Individuele ingrepen* zijn niet toegestaan, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang.
- *Combinaties van projecten* zijn alleen toegestaan als de kwaliteit en/of kwantiteit van de EHS verbetert én er sprake is van een ruimtelijke samenhang van de projecten.

Het plangebied ligt op 2 kilometer afstand van een gebied dat is aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor de ingreep is beleidsmatig sprake van een nieuw plan nabij de EHS.

Provincie Gelderland heeft de wezenlijke kenmerken en waarden vertaald naar kernkwaliteiten en omgevingscondities. In bijlage 3 is voor elk van de kernkwaliteiten en omgevingscondities aangegeven wat het effect is van de sloop en nieuwbouw.

De conclusie is dat er door de ingreep geen sprake is van significante negatieve aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS⁷⁾.

Ligging plangebied (rood) ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur (bron: Hereiking EHS Gelderland)

⁷⁾ Voorliggende rapportage kan ter beoordeling worden voorgelegd aan het bevoegd gezag (de provincie Gelderland).

BRONNEN

Provincie Gelderland, 2006. *Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse ecologische hoofdstructuur*. Provincie Gelderland

Verburg, G., 2009. *Programmadirectie Natura 2000 - Natura 2000-gebied 'Veluwe'*. Ministerie van LNV, Den Haag.

- Stichting RAVON (www.ravon.nl)
- Telmee.nl (www.telmee.nl)
- Zoogdieratlas (www.zoogdieratlas.nl)

Bijlagen

Bijlage I. Samenvatting verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet (FF-wet)

Onderstaande tekst bevat de voor het onderhavige project belangrijkste aspecten van de Flora- en faunawet. Uiteraard is alleen de wettekst bepalend; aan onderstaande tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

Middels de Flora- en Faunawet (FF-wet) zijn in beginsel alle inheemse planten- en diersoorten beschermd en voor alle soorten geldt de wettelijke zorgplicht. Een aantal planten- en diersoorten heeft een bijzondere beschermingsstatus ('beschermde soorten'). Een ingreep kan een effect hebben op dergelijke eventueel aanwezige, beschermde planten- en diersoorten. Een initiatiefnemer heeft de wettelijke plicht om na te gaan of door de ingreep beschermde soorten worden verstoord; de bewijslast ligt bij de initiatiefnemer, die moet aantonen dat geen soorten worden verstoord (waardoor één of meer van de artikelen 8 t/m 12 van de FF-wet worden overtreden) of hij moet een ontheffing voor deze verstoring aanvragen bij het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I).

Artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet.

- Art. 8 Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Art. 9 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Art. 10 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
- Art. 11 Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Art. 12 Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De eerste stap van zo'n procedure is een quickscan. In een quickscan wordt getracht zo veel mogelijk uitsluitsel te krijgen over de aanwezigheid of afwezigheid van beschermde soorten en, bij aanwezigheid, over de vraag of verstoring aan de orde is. Waar mogelijk wordt gekeken hoe eventuele verstoring kan worden voorkómen of worden verminderd.

Indien verstoring niet kan worden voorkomen, dient een ontheffing te worden aangevraagd. Deze dient, vergezeld van een activiteitenplan ingediend te worden bij de Dienst Regelingen van het ministerie van EL&I. In het activiteitenplan wordt onder andere uitgebreid ingegaan op het doel van de aanvraag, wordt een onderbouwing gegeven en wordt ingegaan op de wijze waarop met (streng) beschermde soorten wordt omgegaan. De verwerking van de aanvraag door de Dienst Regelingen kan geruime tijd in beslag nemen (in het algemeen minstens 2 maanden maar ook 6 maanden is niet uitzonderlijk).

Middels een Algemene Maatregel van Bestuur in 2005 is de toepasbaarheid van de FF-wet verder vorm gegeven. In deze AMvB is een onderscheid gemaakt in drie bijzondere beschermingsregimes; de beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen en elk van deze soortengroepen is vermeld op drie tabellen (zie tekstkader volgende pagina). De soorten van tabel 3 hebben de hoogste beschermingsstatus.

Vogels kennen een apart beschermingsregime, los van de tabellen-indeling. Sinds 26 augustus 2009 zijn de nesten van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Ook kan voor een aantal soorten van tabel 3 geen ontheffing meer worden verkregen (tenzij een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn van toepassing is); indien vaste verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn, dient de ingreep plaats te vinden op een zodanige wijze dat -althans ingevolge de FF-wet- geen sprake is van verstoring, omdat de functionaliteit van de verblijfplaatsen wordt gewaarborgd.

Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (FF-wet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het *Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen* (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in de oorspronkelijke tabellen van het ministerie van LNV niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten).

Toelichting tabel 1

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Toelichting tabel 2

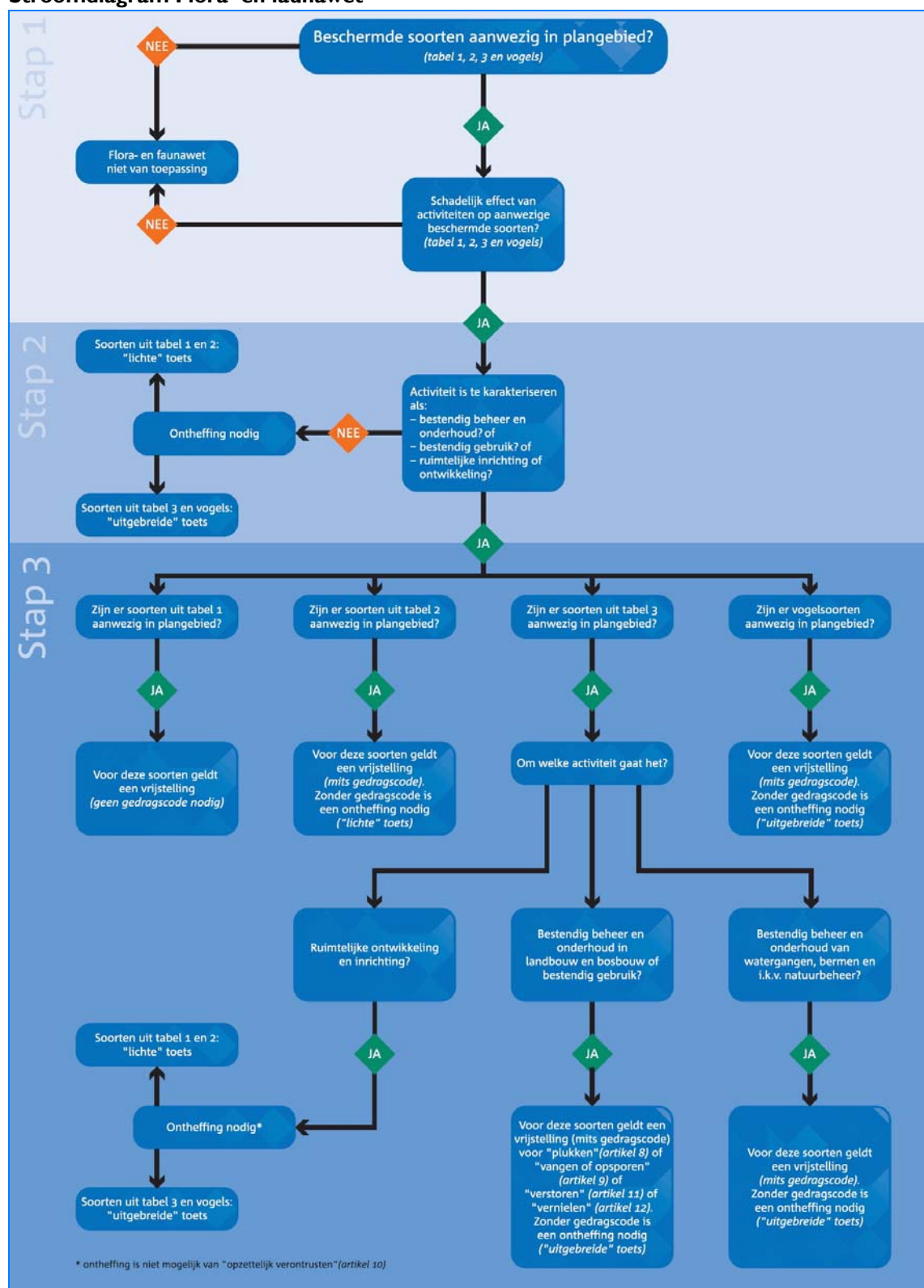
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3).

Toelichting tabel 3

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de FF-wet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.
- Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria:
 - 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang;
 - 2) er is geen alternatief;
 - 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

Stroomdiagram Flora- en faunawet

(Zie ook het stroomdiagram op de volgende pagina).

[illegible]

Bijlage 2. Effect ingreep (externe werking) op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied 'Veluwe' (NB-wet)

Onderstaande tekst is gebaseerd op de "Algemene handreiking; Natuurbeschermingswet 1998" en bevat een samenvatting van de voor het onderhavige project belangrijkste aspecten van de Natuurbeschermingswet. Uiteraard is alleen de wettekst bepalend; aan onderstaande tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

De Natuurbeschermingswet (NB-wet) regelt de bescherming van natuurgebieden. Er zijn drie typen gebieden aangewezen onder de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden;
- beschermde natuurmonumenten;
- gebieden die de Minister van EL&I aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen.

De wet richt zich op het in een gunstige staat van instandhouding brengen, of, indien al aanwezig, het instandhouden van leefgebieden, habitats en populaties van in het wild levende planten- en diersoorten (zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen). Voor elk van de beschermde Natura 2000-gebieden zijn doelen geformuleerd voor de soorten en habitats waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

Een 'project' kan een negatief effect hebben op instandhoudingsdoelstellingen van een bepaald gebied. Een initiatiefnemer heeft de wettelijke plicht om na te gaan of er door het project een kans is op een significant negatief effect op de beschermde waarden. De bewijslast ligt bij de initiatiefnemer, die verantwoordelijk is voor het leveren van informatie over de effecten op de doelstellingen voor een bepaald gebied. De informatie moet zijn toegespitst op twee oogmerken:

- zekerheid bieden dat de natuurlijke kenmerken van het beschermde gebied niet worden aangetast;
- zekerheid bieden dat een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel de verstoring van soorten, niet optreedt.

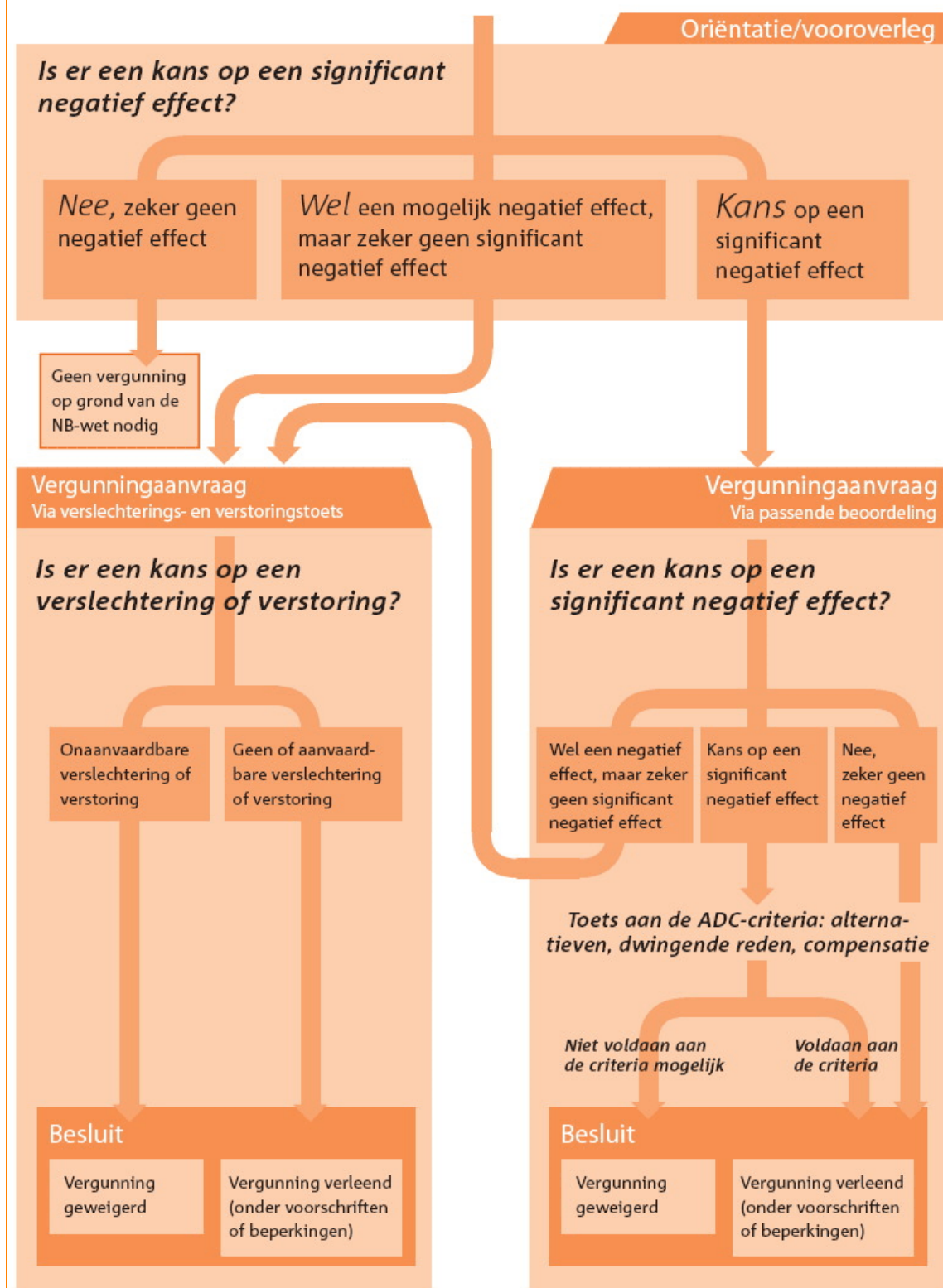
De toetsing van een project dient voorgelegd te worden aan het bevoegd gezag (meestal de betreffende provincie). Deze zal, met in acht neming van eventuele cumulatieve effecten door andere projecten, beoordelen of de instandhoudingsdoelstellingen (niet) negatief worden beïnvloed. Indien de ingreep een klein negatief effect zal hebben, verloopt de vergunningsaanvraag via een verslechterings- en verstorings-toets; indien de ingreep een kans op een significant effect zal hebben, verloopt de vergunningsaanvraag via een passende beoordeling (zie ook bijgevoegd stroomdiagram).

Externe werking

Ook een project dat buiten een gebied ligt wat onder de NB-wet is beschermd kan vergunningsplichtig zijn, door middel van de zogenaamde externe werking van de ingreep. Indien een ingreep buiten een beschermd gebied, toch mogelijke negatieve gevolgen kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van een beschermd gebied (externe werking), moeten deze effecten worden beoordeeld.

Stroomdiagram Natuurbeschermingswet

Project of handeling

Effect ingreep op beschermde soorten en habitattypen Natura 2000-gebied 'Veluwe'

Soort / Habitat	Beschrijving	Doelstelling	Effect ingreep
Vogelrichtlijnsoorten			
Wespendief A072	Vermoedelijk broedt meer dan een kwart van de Nederlandse wespennieven op de Veluwe. Na de grootschalige bebossing, begin vorige eeuw, heeft de soort zich sterk uitgebreid, maar vermoedelijk zijn de aantallen de laatste decennia constant of mogelijk licht afnemend. Het gemiddeld aantal paren in de periode 1999-2003 wordt geschat op 150. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 150 paren.	De Wespendief komt in de omgeving voor en zal het plangebied als voedselgebied gebruiken. Deze roofvogels leeft in het broedseizoen overwegend van wespenbroed. In het plangebied is gericht gezocht naar in de grond aanwezige wespennesten. In het plangebied waren geen wespennesten aanwezig. Het plangebied ligt buiten het NB-wet gebied en maakt geen substantieel deel uit van het voedselgebied van de Wespendief. Er wordt geen negatief effect verwacht van de ingreep op de soort
Nachtzwaluw A224	Van oudsher is de nachtzwaluw een talrijke broedvogel van de Veluwe. De populatie is vanaf de 50-er jaren van de vorige eeuw sterk afgenomen tot een dieptepunt in het begin van de 80-er jaren. Sedertdien broedt bijna de helft van de Nederlandse nachtzwaluwen op de Veluwe. Daarna trad weer herstel op zodat de stand momenteel weer 100-den paren omvat. Het gemiddeld aantal paren voor de periode 1999-2003 wordt geschat op 610. Dit niveau ligt overigens nog altijd beduidend lager dan het niveau in de 50-er jaren. De soort verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding. De belangrijkste deelgebieden, die elk voor zich al het gewenste niveau van 40 paren voor een sleutelpopulatie overschrijden zijn het Harskampse Zand, Worth-Rhederzand, Oldenbroekse en Elspeetse Heide en Hoge Veluwe. De samenhang van deze deelpopulaties is goed, zodat voor de Veluwe als geheel van één metapopulatie kan worden gesproken.	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 610 paren.	De Nachtzwaluw is een soort van heidevelden en stuifzanden op de Veluwe. Het habitatype van stuifzanden is in de directe omgeving van het plangebied niet aanwezig. Door de ingreep zal geen effect optreden voor deze soort.
Ijsvogel A229	De ijsvogel broedt in sterk fluctuerende aantallen langs de sprengen en vijverpartijen van de Veluwe rand. Na	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draag-	Door het ontbreken van open water met voldoende beschutting heeft het plangebied en de

Soort / Habitat	Beschrijving	Doelstelling	Effect ingreep
	strengere winters kan ze geheel verdwenen zijn, maar na een reeks van zachte winters belopen de aantallen enige tientallen (bijvoorbeeld 1995 26 paren). Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het genoemde aantal paren heeft betrekking op gunstige jaren. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Veluwerand met de grote rivieren ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.	kracht voor een populatie van ten minste 30 paren.	directe omgeving geen betekenis voor deze soort.
Draaihals A233	Van oudsher is de draaihals een bekende broedvogel, vooral door het bezetten van nestkasten. Sedert begin 70-er jaren worden nestkasten niet meer bezet. Ongewijfeld een gevolg van de sterke afname van de populatie en daarnaast een toename van het aanbod aan (dode) berken als natuurlijke nestplaats (in oude hollen van grote bonte spechten). De stand lijkt jaarlijks te fluctueren met vooral vanaf de 90-er jaren een sterk terugval tot een niveau van hooguit 50 paren; ver beneden het gewenste niveau voor een sleutelpopulatie. Op de Veluwe broedt het leeuwendeel van de Nederlandse populatie met als belangrijkste deelgebieden Kootwijker- en Harskampse Zand, Zilvense Heide, Rhederzand en Planken Wambuis. In hoeverre gesproken kan worden van een aaneengesloten metapopulatie voor de gehele Veluwe is de vraag. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.	Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 100 paren.	Door het ontbreken van geschikte habitattypen in en rond het plangebied wordt deze soort niet in het plangebied verwacht. Gezien de schaal van de ingreep liggen er geen kansen voor uitbreiding in (de omgeving van) het plangebied.
Zwarte specht A236	De zwarte specht is een broedvogel op de Veluwe vanaf 1918 in langzaam toenemend aantal. De hoogste aantallen werden vastgesteld aan het eind van de 80-er jaren. Vervolgens is het aantal enigszins teruggelopen. Het gemiddeld aantal paren in de periode 1999-2003 wordt geschat op 430. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 430 paren.	Door het ontbreken van oud bos en bosbodem, met Rode bosmieren die als voedsel kunnen dienen, wordt deze soort in en rond het plangebied niet verwacht.

Soort / Habitat	Beschrijving	Doelstelling	Effect ingreep
	draagkracht voor een sleutelpopulatie.		
Boomleeuwerik A246	Van oudsher is de boomleeuwerik een talrijke broedvogel. De aantallen zijn halverwege de vorige eeuw duidelijk afgenomen, maar sinds het begin van de 70-er jaren is een opmerkelijk herstel opgetreden. Het gemiddeld aantal paren in de periode 1999-2003 wordt geschat op 2.400. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Momenteel broedt de boomleeuwerik verspreid over de gehele Veluwe in een aaneengesloten metapopulatie die 1/3 van de Nederlandse populatie omvat. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 2.400 paren.	Het geschikte biotoop voor deze soort ontbreekt geheel in het plangebied en directe omgeving. De ingreep zal daarom geen effect hebben op deze soort.
Duinpieper A255	De Veluwe is momenteel het enige gebied in Nederland waar duinpiepers broeden. Van oudsher was het een schaarse, doch gewone broedvogel van alle stuifzanden. Tegenwoordig is het belangrijkste broedgebied het Kootwijkerzand en Harskampse Zand. Andere gebieden waar de duinpieper rond de eeuwwisseling nog broedde waren het Hulshorster- en Beekhuizerzand, Nieuw Millingse Zand, Planken Wambuis, Otterlose Zand en Deelense en Pampelse Zand. Het aantal paren leek eind vorige eeuw te stabiliseren op een niveau van 30-40 paren; net onder het gewenste niveau voor een sleutelpopulatie, vanaf 1999 viel de stand echter sterk terug met in 2002 nog slechts 5 paren en in 2003 nog één. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het is van groot belang geïsoleerde deelgebieden beter te verbinden zodat de populatie als één metapopulatie kan functioneren. Hiervoor is het van belang dat voor het habitatype H2330 zandverstuivingen uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit voortvarend worden opgepakt. Aangezien de soort gevoelig is voor verstoring o.a. door geluid, is het zaak met herstel van dit habitatype te beginnen op de meest geschikte locaties voor deze soort. Bij	Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.	Het geschikte biotoop voor deze soort ontbreekt in het plangebied en in de directe omgeving. De ingreep zal daarom geen effect hebben op deze soort. Gezien de locatie van het plangebied en de omgeving liggen er geen kansen voor uitbreiding in (de omgeving van) het plangebied.

Soort / Habitat	Beschrijving	Doelstelling	Effect ingreep
	de verdere uitwerking van de doelen in het kader van het beheerplan is het nodig te bezien of voor herstel van een sleutelpopulatie op termijn aanvullende maatregelen nodig en zinvol zijn in het licht van de mate van herstel van deze soort. Het gebied kan mogelijk op termijn voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.		
Roodborsttapuit A276	Van oudsher is de roodborsttapuit broedvogel op de heidevelden, maar aanvankelijk vermoedelijk in bescheiden aantallen. Vanaf de 70-er jaren zijn de aantallen sterk toegenomen en tegenwoordig kunnen we spreken van een aaneengesloten metapopulatie. Het gemiddeld aantal paren voor de periode 1999-2003 wordt geschat op 1.100. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 1.000 paren.	Het geschikte biotoop voor deze soort ontbreekt geheel in het plangebied en directe omgeving. De ingreep zal daarom geen effect hebben op deze soort.
Tapuit A277	De tapuit was een karakteristieke broedvogel van stuifzanden en zandige heidevelden. In het verleden broedden 100-den paren op de Veluwe. Het is aannemelijk dat de aantallen al vanaf het begin van de vorige eeuw door bebossing van stuifzanden en heidevelden teruglopen. Deze tendens heeft zich versterkt doorgezet vanaf de 80-er jaren, zodat momenteel hooguit nog enkele 10-tallen paren resteren. Het gemiddeld aantal paren voor de periode 1999-2003 wordt geschat op 66. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.	Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 100 paren.	Het geschikte biotoop voor deze soort ontbreekt geheel in het plangebied en directe omgeving. De ingreep zal daarom geen effect hebben op deze soort. Gezien de locatie van het plangebied en de omgeving liggen er geen kansen voor uitbreiding in (de omgeving van) het plangebied.
Grauwe klauwier A338	Vermoedelijk is de grauwe klauwier van oudsher een schaarse broedvogel. Het leefgebied kenmerkt zich door halfopen structuurrijke vegetatie met een hoog aanbod aan grote insecten en kleine gewervelden. De schatting voor de periode 1999-2003 komt uit op 27 paren, met een dalende trend. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan le-	Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.	Het geschikte biotoop voor deze soort ontbreekt geheel in het plangebied en directe omgeving. De soort broedt op de Hoge Veluwe. De ingreep kan geen enkele invloed hebben op deze broedgevallen en daarmee het voorkomen van de Grauwe klauwier in de omgeving. Gezien de locatie van het plangebied en de omgeving liggen er geen kansen voor uitbreiding in

Soort / Habitat	Beschrijving	Doelstelling	Effect ingreep
	veren voor een sleutelpopulatie.		(de omgeving van) het plangebied.
Habitatrichtlijnsoorten			
Gevlekte witsnuitlibel HI042	De gevlekte witsnuitlibel heeft een zeer ongunstige staat van instandhouding door het tekort aan gebieden en de landelijk te geringe populatiegrootte. De beoogde uitbreiding van de populatie (tot het voor een duurzame populatie minimaal noodzakelijke aantal dieren) is gebaseerd op het realiseren van een landelijk gunstige staat van instandhouding.	Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie tot een duurzame populatie van ten minste 500 volwassen individuen.	Het geschikte biotoop van deze soort ontbreekt in het plangebied. Op de Veluwe is de soort te verwachten bij vennen en bosplassen. Er is slechts één populatie op de Veluwe bekend. Het plangebied heeft geen enkele betekenis voor de soort. Gezien de locatie van het plangebied en de omgeving liggen er geen kansen voor uitbreiding in (de omgeving van) het plangebied.
Vliegend hert HI083	In ons land is de Veluwe het belangrijkste kerngebied voor het vliegend hert. De soort komt vooral voor in de omgeving van Vierhouten, Elspeet, Hoog Soeren en ten westen van Apeldoorn. Op de zuidoostelijke Veluwe is de soort bekend van de omgeving van De Steeg.	Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.	Aan de voorwaarde voor het voorkomen van het Vliegend hert, een permanent aanbod van dood ondergronds (eiken)hout, wordt niet voldaan in het plangebied of in de directe omgeving ervan. De soort wordt daarom niet verwacht in het plangebied en omgeving. Gezien de locatie van het plangebied en de omgeving liggen er geen kansen voor uitbreiding in (de omgeving van) het plangebied.
Beekprik HI096	De beekprik verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding. De Veluwe levert één van de grootste bijdragen. De soort komt hier voor in allerlei sprengbeken, met name aan de oostkant van het gebied (doorgaans niet in de sprengkoppen, maar verder stroomafwaarts). In het verleden heeft de soort ook op de noordwestelijke en zuidelijke Veluwe geleefd, maar hier is ze momenteel verdwenen. Omdat de meeste leefgebieden sterk geïsoleerd zijn, zal een vergroting van de verspreiding waarschijnlijk alleen via gericht uitzetten mogelijk zijn op locaties waar de waterkwaliteit en beekmorfologie inmiddels weer hersteld zijn.	Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.	Door het ontbreken van natuurlijk stromend water in het plangebied wordt deze soort niet verwacht. Ook komt de soort in de omgeving niet voor. De beek ten zuiden van het plangebied biedt geen geschikt habitat. De ingreep heeft bovendien geen invloed op deze beek. Gezien de locatie van het plangebied en de omgeving liggen er geen kansen voor uitbreiding in (de omgeving van) het plangebied.
Rivierdonderpad	De rivierdonderpad is bekend van de Hierdensche beek	Uitbreiding omvang en be-	Door het ontbreken van natuurlijk stromend

Soort / Habitat	Beschrijving	Doelstelling	Effect ingreep
HI 163	en van de Verloren beek bij Epe met enkele nabijgelegen beken (Paalbeek, Klaarbeek en Tongerensche beek). De soort is landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding en wordt in beken sterk bedreigd. De beken van de Veluwe leveren één van de grootste bijdragen voor de populaties van de rivierdonderpad in beken én er zijn nog mogelijkheden voor uitbreiding.	houd kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.	water in het plangebied wordt deze soort niet verwacht. Ook komt de soort in de omgeving niet voor. Gezien de locatie van het plangebied en de omgeving liggen er geen kansen voor uitbreiding in (de omgeving van) het plangebied.
Kamsalamander HI 166	De kamsalamander komt verspreid voor op de Veluwe op een beperkt aantal locaties, veelal in of nabij landbouwenclaves en langs de randen van het gebied. Het grootste deel van de Veluwe is als habitat ongeschikt voor de kamsalamander.	Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.	Door het ontbreken van open water in het plangebied wordt deze soort niet verwacht. Mogelijk komt de soort voor in en rond de beek ten zuiden van het plangebied, maar de soort maakt, gezien de huidige inrichting, geen gebruik van het plangebied.
Meervleermuis HI 181	De Veluwe levert als overwinteringsgebied één van de grootste bijdragen voor de meervleermuis.	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.	Deze soort komt op de Veluwe alleen voor in ondergrondse gebouwen (bunkers). Het plangebied ligt in een open landbouwenclave en heeft geen landschapsstructuren die dusdanig aansluiten op de omgeving dat ze van belang kunnen zijn op eventuele vliegroutes van de Meervleermuis.
Drijvende waterweegbree HI 831	De drijvende waterweegbree is in ieder geval bekend van de Hierdense beek. Voor de landelijke verspreiding van de soort is behoud van deze populatie van groot belang.	Behoud verspreiding, behoud omvang en kwaliteit biotoop voor behoud populatie.	Door het ontbreken van natuurlijk stromend water in het plangebied wordt deze soort niet verwacht. Ook komt de soort in de omgeving niet voor. De beek ten zuiden van het plangebied biedt geen geschikt habitat. De ingreep heeft bovendien geen invloed op deze beek.
Habitattypen			
Psammofiele heide met <i>Calluna</i> en <i>Genista</i> H2310	Uitbreiding van de oppervlakte stuifzandheiden met struikhei dient gericht te zijn op het verbinden van grotheideterreinen via open landschap, met het oog op duurzaamheid van populaties van flora en fauna. Ook kleinere terreinen dienen vergroot te worden of verbonden te worden met andere heiden, met het oog op completere	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitattypen in de omgeving niet negatief beïnvloed.

Soort / Habitat	Beschrijving	Doelstelling	Effect ingreep
	en duurzamere faunagemeenschappen. Verbetering van de kwaliteit dient vooral gericht te zijn op een betere structuur (voor fauna). Overgangen naar inheems loofbos en struweel dienen zo veel mogelijk behouden te blijven of uitgebreid te worden met het oog op broedvogels en andere fauna.		
Psammofiele heide met <i>Calluna</i> en <i>Empetrum nigrum</i> H2320	Het habitatype binnenlandse kraaiheibegroeiingen verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding. De Veluwe begroeiingen zijn van speciaal belang omdat ze zich aan de rand van het areaal van het type bevinden.	Behoud verspreiding, oppervlakte en kwaliteit.	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed.
Open grasland met <i>Corynephorus</i> - en <i>Agrostis</i> -soorten op landduinen H2330	Landelijk wordt gestreefd naar een anderhalf maal zo grote oppervlakte van het habitatype zandverstuivingen in Nederland. De grootste bijdrage voor dit habitatype moet komen van de Veluwe. Voldoende winddynamiek is een belangrijk randvoorwaarde voor de realisering van gevarieerde zandverstuivingen met overgangen naar droge heiden en bossen.	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed.
Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het <i>Littorelletalia uniflorae</i> en/of <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> H3130	Het habitatype zwakgebufferde vennen komt sporadisch voor op de Veluwe, zoals plaatselijk op de Hoge Veluwe	Behoud verspreiding, behoud oppervlakte en kwaliteit.	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed.
Dystrofe natuurlijke poelen en meren H3160	Het habitatype zure vennen is op de Veluwe wijd verspreid. De kwaliteit is in een deel van de vennen matig.	Behoud verspreiding, behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed.
Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het <i>Ranunculion</i>	Het habitatype beken en rivieren met waterplanten, <i>waterranonkels</i> (subtype A) komt voor in diverse beken en sprengen, maar is niet overal even stabiel en niet overal van goede kwaliteit. Er zijn goede mogelijkheden voor	Uitbreiding verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit beken en rivieren met waterplan-	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed. Gezien de locatie van het plangebied en de om-

Soort / Habitat	Beschrijving	Doelstelling	Effect ingreep
<i>fluitantis</i> en het <i>Callitrichio-Batrachion</i> H3260	herstel. Dit is ook van belang voor een soort als de beekprik.	ten, <i>waterranonkels</i> (subtype A).	geving liggen er geen kansen voor uitbreiding.
Noord-Atlantische vochtige heide met <i>Erica tetralix</i> H4010	Alhoewel de Veluwe vooral van belang is voor droge heiden, zijn er toch enige deelgebieden waar een aanzienlijke hoeveelheid van het habitatype vochtige heiden, <i>hogere zandgronden</i> (subtype A) aanwezig is; delen hiervan zijn vergrast. Enige uitbreiding is nodig en realiseerbaar.	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden, <i>hogere zandgronden</i> (subtype A).	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed.
Droge Europese heide H4030	De Veluwe levert de grootste bijdrage voor het habitatype droge heiden, dat in sommige deelgebieden in goede kwaliteit en over een grote oppervlakte aanwezig is. Een goed voorbeeld hiervan vormt de Posbank waar in het reliëfrijke landschap een fraaie afwisseling van struikheibegroeiingen en bosbesrijke heide te zien is. Netto-uitbreiding van de oppervlakte dient gericht te zijn op het verbinden van grote heideterreinen met elkaar via open landschap, met het oog op duurzaamheid van populaties. Ook kleinere terreinen dienen vergroot te worden of verbonden te worden met andere heiden, met het oog op completere en duurzamere faunagemeenschappen. In sommige delen is deze heide vergrast of arm aan structuur en fauna-elementen. Voortgaande successie op kleine, geïsoleerde heideterreintjes is toegestaan zolang er op gebiedsniveau netto sprake is van oppervlaktevergroting.	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed.
<i>Juniperus communis</i> -formaties in heide of kalkgrasland H5130	Struwelen van het habitatype jeneverbesstruwelen zijn beperkt tot enkele deelgebieden, waarbij de Doornspijkse Heide de grootste oppervlakte herbergt. Op de Veluwe zijn daarnaast veel losstaande jeneverbessen aanwezig.	Behoud verspreiding, behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed.
Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebie-	Enkele van de best ontwikkelde voorbeelden van dit habitatype worden op de Veluwe aangetroffen, zoals op de Harskamp (met de grootste populatie wolverlei en zeldzame soorten als kleine schorseneer en heidezegge). Wegens het voorkomen van twee laatst genoemde soorten	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed.

Soort / Habitat	Beschrijving	Doelstelling	Effect ingreep
den in het binnenland van Europa) H6230	en het grote oppervlakte van het habitatype levert het gebied een zeer grote bijdrage aan het landelijke doel van het habitatype. Op veel andere locaties (bijvoorbeeld wegbermen) is het type matig ontwikkeld. Verder komt het plaatselijk goed ontwikkelde vochtige vormen voor. Omdat het habitatype heischrale graslanden landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert wordt uitbreiding van het oppervlakte en verbetering van de kwaliteit nagestreefd.		
Grasland met <i>Molinia</i> op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (<i>Molinia caerulea</i>) H6410	Het habitatype blauwgraslanden verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding. In het Natura2000-gebied komt het voor op lemige gronden, bijvoorbeeld bij Staverden en aan de randen van de zandgrond (o.a. Wisselse Veen). Uitbreiding van de oppervlakte blauwgraslanden kan gerealiseerd worden in samenhang met habitatypes H4010 vochtige heiden, <i>hogere zandgronden</i> (subtype A) en H6230 heischrale graslanden.	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed.
Actief hoogveen H7110	Het habitatype actieve hoogvenen, <i>heideveentjes</i> (subtype B) komt voor in een aantal hoogveenvenen en als hellingveentjes. Het heeft onder meer in het Kootwijkerveen en het Mosterdveen een zeer goede kwaliteit. Op andere locaties is uitbreiding mogelijk, bijvoorbeeld vanuit natte heide of verdroogde veentjes	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit actieve hoogvenen, <i>heideveentjes</i> (subtype B).	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed.
Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het <i>Rhynchosporion</i> H7150	Het habitatype pioniervegetaties met snavelbiezen komt met name voor op plagplekken die door natuurlijke successie overgaan in het habitatype H4010 vochtige heiden, <i>hogere zandgronden</i> (subtype A). Voor duurzaam behoud van de levensgemeenschap binnen het gebied, is het van belang dat oppervlakte en kwaliteit toenemen.	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed. Gezien de locatie van het plangebied en de omgeving liggen er geen kansen voor uitbreiding in (de omgeving van) het plangebied.
Atlantische zuurminnende beukenbossen met <i>Ilex</i> en soms ook <i>Taxus</i> in de ondergroei (<i>Quercion robur</i>)	Het habitatype beuken-eikenbossen met hultst komt momenteel op enkele locaties op de Veluwe in een kwalitatief goede vorm voor (bijvoorbeeld in het Speulderbos). Zonder enig beheer zal een aanzienlijk deel van de eikenbossen op de Veluwe op termijn overgaan in dit habitatype.	Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed. Gezien de locatie van het plangebied en de omgeving liggen er geen kansen voor uitbreiding in

Soort / Habitat	Beschrijving	Doelstelling	Effect ingreep
<i>petraeae</i> of <i>Ilici-Fagenion</i>) H9120	type.		(de omgeving van) het plangebied.
Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eikenhaagbeukenbossen behorend tot het <i>Carpinion-betuli</i> H9160	Het habitatype eiken-haagbeukenbossen, <i>hogere zandgronden</i> (subtype A) komt voor op enkele voedselrijkere, leem- of lösshoudende standplaatsen. Het type verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding. Behoud van de huidige groeiplaatsen is op korte termijn van belang, waarbij op termijn mogelijk uitbreiding kan plaatsvinden op geschikte standplaatsen, in de nabijheid van goede voorbeelden (met bronpopulaties van kenmerkende soorten).	Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit eiken-haagbeukenbossen, <i>hogere zandgronden</i> (subtype A).	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed. Gezien de locatie van het plangebied en de omgeving liggen er geen kansen voor uitbreiding in (de omgeving van) het plangebied.
Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met <i>Quercus robur</i> H9190	De Veluwe levert de grootste bijdrage voor het habitatype oude eikenbossen, dat over een aanzienlijke oppervlakte verspreid is. Verbetering van de kwaliteit is mogelijk door het type te ontwikkelen op oude bosgroeiplaatsen met oud-bossoorten. Verbetering van de kwaliteit van het habitatype is noodzakelijk wegens de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding.	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed. Gezien de locatie van het plangebied en de omgeving liggen er geen kansen voor uitbreiding in (de omgeving van) het plangebied.
Bossen op alluviale grond met <i>Alnus glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) H91E0	Het habitatype vochtige alluviale bossen, <i>beekbegeleiden-de bossen</i> (subtype C) komt op veel locaties op de Veluwe voor, maar in de meeste gevallen slechts over een geringe oppervlakte en met matige kwaliteit. Langs de beken en op de overgang naar het IJsseldal liggen grotere en kwalitatief betere voorbeelden. (o.a. Hierdense beek). Voor duurzaam behoud van de levensgemeenschap binnen het gebied, is het van belang dat oppervlakte en kwaliteit toenemen.	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige alluviale bossen, <i>beekbegeleidende bossen</i> (subtype C).	In het plangebied is dit vegetatietype niet aanwezig. Door de ingreep wordt dit habitatype in de omgeving niet negatief beïnvloed. Gezien de locatie van het plangebied en de omgeving liggen er geen kansen voor uitbreiding in (de omgeving van) het plangebied.

Bijlage 3. Effect ingreep op Ecologische Hoofdstructuur

Onderstaande tekst is gebaseerd op de 'Spelregels EHS' en het beleid van de provincie Limburg en bevat een samenvatting van de voor het onderhavige project ecologisch relevante aspecten. De provincie is het bevoegd gezag met betrekking tot de EHS. De onderhavige rapportage kan aan de provincie ter beoordeling worden voorgelegd.

Voor gebieden in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen de 'nee, tenzij'-benadering. Dit betekent dat nieuwe plannen, projecten of handelingen in en nabij gebieden begrensd door de EHS niet zijn toegestaan als deze de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS significant negatief aantasten. Hierop zijn twee uitzonderingen, namelijk voor individuele ingrepen en voor combinaties van projecten.

Individuele ingrepen zijn niet toegestaan, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Combinaties van projecten zijn alleen toegestaan als de kwaliteit en/of kwantiteit van de EHS verbetert én er sprake is van een ruimtelijke samenhang van de projecten. De provincie Gelderland heeft geen eigen beleid over externe werking, maar gezien de geringe afstand tussen het plangebied en de EHS, is wel getoetst of de wezenlijke kenmerken en waarden worden aangetast.

De wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS zijn voor de provincie Gelderland vertaald naar kernkwaliteiten en omgevingscondities. Hieronder staat voor de kernkwaliteiten en omgevingscondities die relevant zijn voor de flora en fauna (*cursief*) aangegeven wat het effect is van de ingreep nabij de EHS.

Kernkwaliteiten op de Veluwe

Voor de Veluwe zijn kernkwaliteiten geformuleerd ('Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse Ecologische Hoofdstructuur - streekplanuitwerking mei 2006'). Per kernkwaliteit is (*cursief*) aangegeven wat het effect is van de ingreep.

- Het grootschalige samenhangende bos- en natuurgebied waarbinnen uitwisseling van planten en dieren mogelijk is, waarbinnen natuurlijke processen zo veel mogelijk ongestoord verlopen en waarbinnen het beheer optimaal is afgestemd op de gevarieerde natuurdoelstellingen. Hierbij is zowel ruimte voor grote eenheden natuur en natuurbos als voor meer 'beheerde' natuur: multifunctioneel bos, heide, vennen en stuifzanden en de daarbij behorende flora en fauna.
De ingreep is dusdanig kleinschalig dat het, mede gezien de afstand tot de Veluwe, geen invloed heeft op de grootschalige samenhang van de Veluwe als geheel.
- De uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren binnen de hele Veluwe. In het bijzonder de vrije verplaatsing van herten en wilde zwijnen binnen het gehele bos- en natuurgebied van de Veluwe.
De ingreep heeft geen invloed op de verplaatsingsmogelijkheden binnen het gehele bos- en natuurgebied van de Veluwe, omdat er geen veranderingen in omheining of afrastering plaatsvinden.
- De verbinding van de Veluwe met de IJsselvallei, Rijnuitwaerden, Gelderse Vallei en Randmeerkust via verbindingzones en in de toekomst poorten en robuuste verbindingen (Hattermer-, Wisselse, Beekberger-, Soerense, Haviker-, Renkumse, Voorthuizer- en Hierdense poort). Planten en dieren kunnen zich ongestoord verplaatsen binnen deze verbindingzones en poorten. In de poorten kunnen de abiotische processen op de overgang van de Veluwe en de lagere randgebieden zo veel mogelijk ongestoord verlopen.
Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de beoogde verbindingzones, robuuste verbindingen en poorten.
- De landschappelijke, hydrologische en ecologische samenhang binnen het stroomgebied van de Hierdense beek met infiltratie- en kwelgebieden, met moerassen, natte schraallanden, natte heide, bloemrijke graslanden, en kruidenrijke akkers en bossen.
Het plangebied ligt niet in of nabij het stroomgebied van de Hierdense beek.
- De beken, sprengen en beekdalen op de flanken van de Veluwe met hun hydrologische en landschappelijke samenhang met hun omgeving.
Op het plangebied zijn geen beken, sprengen en beekdalen aanwezig. De aanwezige afwateringsslootjes vallen niet onder de ingreep en de beek ten zuiden van het plangebied wordt niet door de ingreep verstoord.

Omgevingscondities

Voor de Gelderse Ecologische Hoofdstructuur zijn omgevingscondities geformuleerd ('Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse Ecologische Hoofdstructuur - streekplanuitwerking mei 2006'). Per omgevingsconditie is (*cursief*) aangegeven wat het effect is van de ingreep.

- De mogelijkheid van uitwisseling van planten en dieren tussen en binnen de verschillende leefgebieden binnen de Ecologische Hoofdstructuur.
De ingreep heeft, gezien de afstand tot de EHS, geen invloed op de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren binnen de Veluwe.
- Het opheffen van knelpunten lichthinder op of nabij de Veluwe. Het reduceren van hemelhelderheid door beperken van opwaartse lichtuitstoot op of nabij de Veluwe.
Momenteel is er geen lichthinder van het plangebied. Hierdoor hoeft geen beperking van de lichthinder plaats te vinden.
- Stilte in stiltebeleidsgebieden en stiltegebieden (in geval de norm van 40 decibel wordt overschreden).
Stilte(beleids)gebieden zijn hier niet aan de orde.